SEJ
SPOŁECZEŃSTWO
EDUKACJA
JĘZYK

Tom 21/2025, ss. 299-301
ISSN 2353-1266
e-ISSN 2449-7983
DOI: 10.19251/sej/2025.21(19)
www.sej.mazowiecka.edu.pl
Otrzymano: 18.03.2025
Zaakceptowano: 16.06.2025
Opublikowano: 30.06.2025

Monika Wolińska
Akademia Mazowiecka w Płocku
ORCID: 0000-0001-7440-5367

SPRAWOZDANIE Z MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ

WIELOWYMIAROWOŚĆ PEDAGOGIKI SPECJALNEJ. REKONSTRUKCJA MYŚLENIA – UWARUNKOWANIA ZMIANY – ROZWIĄZANIA SYSTEMOWE (PŁOCK, 11–12 CZERWCA 2025)1.

Czerwcowe spotkanie w Akademii Mazowieckiej w Płocku zgromadziło środowisko pedagogów specjalnych, terapeutów, badaczy i praktyków, którzy w atmosferze dialogu i wspólnej refleksji pochylili się nad wyzwaniami współczesnej pedagogiki specjalnej. Przez dwa dni aula przy ul. Gałczyńskiego 28 była przestrzenią intensywnej wymiany myśli, w której ścierały się różne języki, tradycje akademickie i doświadczenia płynące z wielu krajów. Do Płocka przybyli m.in. badacze z Włoch, Niemiec, Hiszpanii, Turcji, Gruzji i Litwy, reprezentujący uczelnie o długich naukowych tradycjach – takie jak Università Telematica Pegaso w Neapolu, University of Murcia, Ankara Yıldırım Beyazıt University czy Caucasus University w Tbilisi. Ich obecność

[1] Projekt konferencji został dofinansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Nauki w ramach Programu „Doskonała Nauka II".

podkreślała, że pytania o inkluzję, dobrostan, diagnozę, nowe technologie i przyszłość edukacji specjalnej mają dziś wyraźnie globalny wymiar.

Obrady zostały zorganizowane w trybie stacjonarnym, jednak dzięki wsparciu technologicznemu oraz profesjonalnemu tłumaczeniu symultanicznemu, obejmującemu uczestników z różnych kręgów językowych, konferencja stała się dostępna również dla odbiorców zdalnych, tworząc przestrzeń rzeczywiście międzykulturowego dialogu. Wielu uczestników podkreślało, że właśnie możliwość prowadzenia rozmowy „ponad granicami języków" nadała wydarzeniu wyjątkowy rytm: pozwoliła spotkać się różnym tradycjom naukowym i otworzyła przestrzeń na autentyczne, międzykulturowe spotkanie. Co więcej, wybrane wystąpienia zostały utrwalone i zamieszczone na stronie konferencji w trzech wersjach językowych, co dodatkowo wzmacnia ich zasięg i znaczenie dla międzynarodowego środowiska pedagogicznego.

Ważnym wątkiem przewijającym się przez niemal wszystkie sesje była kwestia rekonstrukcji myślenia o pedagogice specjalnej. Już pierwsze plenaria podkreślały, że współczesne wyzwania, zarówno systemowe, jak i kulturowe, wymagają nie tylko nowych rozwiązań, lecz przede wszystkim odwagi w przeformułowaniu fundamentów myślenia pedagogicznego. W refleksji tej powracały pytania o godność, podmiotowość, dialog i sprawiedliwość – wartości szczególnie bliskie śp. ks. prof. Jarosławowi Michalskiemu (1960–2024), którego duch i idea inspirowały całe wydarzenie. To właśnie Profesor Michalski, wieloletni współtwórca płockiego środowiska pedagogów i filozofów wychowania, był jedną z osób, które współkreowały koncepcję tej konferencji. We wstępie do programu przypomniano jego wkład w rozwój refleksji nad sensem życia, wychowaniem i resocjalizacją – obszarami, które dziś, bardziej niż kiedykolwiek, stają się kluczowe dla rozumienia pedagogiki specjalnej jako dziedziny wspierającej osoby znajdujące się na marginesach systemu społecznego i edukacyjnego.

Kolejne sesje, zarówno plenarne, jak i tematyczne, ukazywały wielowymiarowość współczesnej pedagogiki specjalnej. W dyskusjach pojawiały się zagadnienia związane z edukacją włączającą, diagnozą neuropsychologiczną, wykorzystaniem technologii w pracy terapeutycznej, muzykoterapią, wsparciem rodziny, kształceniem nauczycieli oraz funkcjonowaniem osób z niepełnosprawnością w różnych kontekstach społecznych. Z dużym zainteresowaniem przyjęto wystąpienia dotyczące międzynarodowych modeli edukacji osób z niepełnosprawnością, zwłaszcza w obszarze edukacji więziennej i edukacji w warunkach izolacji, co unaoczniło wagę wymiany doświadczeń międzykulturowych i współpracy ponad granicami państw.

Drugiego dnia konferencji szczególną uwagę uczestników zwróciły rozważania nad interdyscyplinarnością jako warunkiem skutecznego wsparcia osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Pojawił się mocny akcent na współpracę pedagoga, terapeuty, psychologa i instytucji społecznych, co jasno ukazywało, jak bardzo współczesna pedagogika specjalna wykracza poza ramy jednej dyscypliny. W ostatnich se-

sjach interesującym dopełnieniem całości były wystąpienia poświęcone sensowi życia, dobrostanowi oraz humanistycznym podstawom praktyki pedagogicznej – tematom szczególnie bliskim dziedzictwu ks. prof. Michalskiego, który wielokrotnie podkreślał, że wychowanie jest sztuką towarzyszenia człowiekowi w jego drodze ku sensowi, nawet wtedy, gdy droga ta prowadzi przez doświadczenia graniczne.

Atmosfera konferencji, zbudowana na dialogu, otwartości i wzajemnym słuchaniu, pozwoliła uchwycić zarówno wspólne wyzwania stojące przed pedagogiką specjalną, jak i lokalne, kulturowe napięcia, które kształtują praktyki edukacyjne w różnych częściach świata. Uczestnicy podkreślali, że dwudniowe spotkanie w Płocku stało się ważnym impulsem do dalszych badań i współpracy, a także do namysłu nad tym, jak budować systemy wsparcia, które są jednocześnie skuteczne, inkluzyjne i zakorzenione w wartościach humanistycznych.

Konferencja zakończyła się zaproszeniem do publikacji pokonferencyjnych, które – zgodnie z planem – ukażą się w roku 2026. Organizatorzy wyrazili nadzieję, że inicjatywa będzie kontynuowana jako przestrzeń spotkań naukowców z różnych krajów i tradycji badawczych w duchu dialogu, refleksyjności i troski o dobrostan człowieka, któremu pedagogika specjalna służy. Tym samym Płock stał się miejscem, w którym splatały się różne tradycje pedagogiczne, a troska o człowieka stała się wspólnym mianownikiem wszystkich rozważań.

Informacje o Autorce:
dr Monika Wolińska, adiunkt w Akademii Mazowieckiej w Płocku; pedagog specjalny, resocjalizator. Kierownik projektu finansowanego ze środków Ministra Nauki w ramach programu „Doskonała Nauka II", w którego ramach zorganizowano sprawozdawaną konferencję.

Kontakt: e-mail: m.wolinska@mazowiecka.edu.pl